

МАКОГОН Іван Васильович (13(26). 10. 1907, с. Грушуваха, нині Ізюмського р-ну Харківської обл. — 19. 08. 2001, Київ) — скульптор і педагог. Батько [І. Макогона](#). Народний художник України (1992). Член НСХУ (1938). Учасник 2-ї світової війни. Бойові нагороди. Закінчив Харківський художній інститут (1931; викладачі [О. Кокель](#), [С. Прохоров](#), [І. Севера](#), [І. Северин](#)). Працював у Студії військових художників ім. М. Грекова у Москві (1945); на творчій роботі; від 1954 — у Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури (Київ): 1971–2001 — професор кафедри скульптури. Учасник всеукраїнських, всесоюзних художніх виставок від 1934. Персональна виставка — у Києві (1997). Автор скульптурних портретів, пам'ятників, композицій, рельєфів, надгробків, меморіальних дощок, медалей. Портрети М. вирізняються композиційною винахідливістю, точним та експресивним ліпленням, гострою психологічною характеристикою. У композиції дощок поєднав горельєфне зображення з круглою скульптурою. Використовував гіпс, шамот, бронзу, граніт, мармур, вапняк. Окремі роботи зберігаються в НХМ (Київ), Шевченківському національному заповіднику (м. Канів Черкаської обл.). Серед учнів — [М. Баланчук](#), [Б. Бистров](#), [О. Вітрик](#), [О. Владимиров](#), [О. Волосенко](#), [М. Горловий](#), [В. Дахівник](#), [С. Денисенко](#), [В. Довбенюк](#), [Б. Довгань](#), [В. Дяконов](#), [В. Дяченко](#), [С. Загайкевич](#), [В. Закревський](#), [М. Зноба](#), [В. Іваненко](#), [Л. Кулябко-Корецька](#), [В. Липовка](#), [Ю. Марченко](#), [О. Мацюк](#), [В. Мікропуло](#), [Г. Нікулін](#), [О. Пінчук](#), [Г. Пустовійт](#), [П. Романюк](#), [О. Рубан](#), [М. Савельєв](#), [С. Сидоренко](#), [Ю. Скобликова](#), [Л. Стрельченко](#), [О. Сухоліт](#), [Н. Трегубова](#), [Б. Ульянов](#).

Основні твори

композиції — «Пам'яті скульптора І. Левицького» (1934), «Переправа», «Винищувач танків» (обидві — 1945), «Прапор перемоги» (1946), «Подвиг» (1947), «Народний месник» (1948); портрети — «І. Северин» (1936), «Батько», «Т. Шевченко» (обидва — 1937), «Брат А. Макогон» (1945), «Старий робітник», «Художник П. Глоба» (обидва — 1948), «Художник М. Балясний», «Шхаттарка» (обидва — 1958), «Ю. Дольд-Михайлик» (1960), «О. Гончар» (1971), «М. Зарудний» (1973), «Л. Дмитерко» (1975), «П. Попович» (1980), «Б. Андреєв», «Киянка» (обидва — 1982), «В. Тортеллі», «М. Упеник» (обидва — 1984), «К. Кошман», «Л. Кущенко» (обидва — 1989), «М. Грушевський», «Онук О. Макогон» (обидва — 1993), «А. Ігнащенко» (1994); надгробки — М. Грушевському (1936), Ю. Яновському (1961), Ф. Наденку (1965), М. Бажану (1984; усі — Київ); медалі — «Т. Шевченко» (1939), «Є. Патон» (1970), «О. Гончар», «Ю. Яновський» (обидві — 1973), «М. Грушевський» (1993), «О. Довженко» (1994); кінна статуя — «Маршал О. Василевський приймає парад» (1952, у майстерні), пам'ятники — С. Виштак (1957, с. Лосятин Васильків. р-ну), Ю. Яновському (1958), Н. Сосніній (1968, с. Тетерів Бородян. р-ну; обидва — Київ. обл.), С. Косіору (1970, Київ), М. Пирогову (1979, Вінниця); монум.-декор. рельєфи — «Чабан», «Телятниця», «Пташниця», «Свинарка» (усі — 1956); монум.-декор. мозаїчна статуя «Україна. Хліб-сіль» (1960, співавт., не збережено); рельєф «Повстання арсенальців» (1961, співавт.); мемор. дошки — М. Нестерову (1966), М. Федорову (1968), Є. Патону (1970), А. Малишку (1973), О. Хвостенку-Хвостову (1977), Л. Смілянському (1978), В. Земляку (1980), О. Мінківському (1981), Л. Дмитерку (1986), М. Бажану (1987; усі — Київ); проект монумента Незалежності України (2000).

Рекомендована література

1. Білан А. Скульптор і пам'ятник // Укр. 1996. № 6;
2. Цвірко М. Іван Макогон — скульптор-легенда // Веч. Київ. 1997, 23 жовт.;
3. Художники Києва. К., 2000. Вип. 1;
4. Щербак В. Творчество скульптора Ивана Макогона // Цивилизация. 2000. № 1;
5. Його ж. Творчі овиди Івана Макогона // ОМ. 2001. № 4;
6. Художники України. К., 2001. Вип. 2;
7. Вишневська К. Родина Макогонів — епоха в українському мистецтві // Панорама. 2001. № 5;
8. Щербак В. Визначний скульптор і педагог-трибун (Пам'яті проф. І. В. Макогона) // Укр. АМ: Дослідн. та

наук.-метод. пр. К., 2001. Вип. 8;

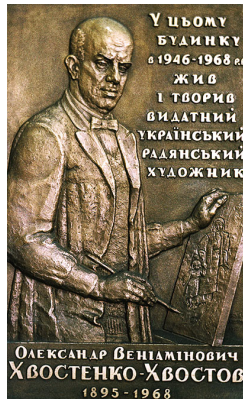
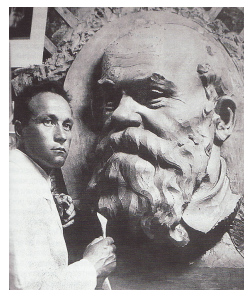
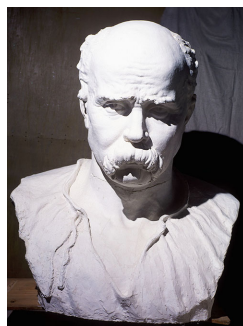
9. Макогон І. Втрачені скарби (До 100-річчя І. Макогона) // Відлуння віків. 2007. №2 (8); Ласкаревська Т. Пам'ять – шлях до вічності (До 100-річчя від дня народж. І. Макогона) // ОМ. 2007. № 4;

10. Іван Макогон. Життя і творчість. К., 2007;

11. Художники Києва: Із древа життя укр. образотвор. мистецтва: Живопис. Графіка. Скульптура. К., 2009.

С. В. Ярославцева-Терлецька

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Макогон Іван Васильович / С. В. Ярославцева-Терлецька // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-60812>. — Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).